# DODATEK TYGODNIOWY
## do Gazety Lwowskiej.

Prenumerata na „Dodatek Tygodniowy“ osobno wynosi rocznie: w miejscu 4 zł., z przesyłką pocztową 5 zł. wal. austr.

№ 17. Dnia 24. Kwietnia 1869.

# Nowe Zakłady bankowe w Galicyi.
## I.

Przez długie czasy użalano się w Galicyi na brak instytucyi finansowych, któreby kapitałami swemi rolnictwo i przemysł zasilać mogły, użalano się na wysokość procentu, na lichwę pożerającą wszelki owoc produkcyjnej pracy. Teraz rzeczy pod tym względem zupełnie się zmieniły. W ostatnim bowiem lat dziesiątku nie tylko liczne zakłady finansowe, od dawniejszego czasu w. Wiedniu egzystujące, filie swoje we Lwowie i w Krakowie zaprowadziły, ale nadto powstają obok nich i Zakłady krajowe, główną siedzibę w Galicyi mające, z filiami obcych Zakładów spółzawodniczące. Pierwszym na tej drodze był galicyjski akcyjny bank hipoteczny, który nie ograniczając działania swojego do samych spraw li tylko hipotecznych, zajmuje się zarazem wszelkiemi sprawami bankowemi w całej rozciągłości, zaliczkową zaś kasą swoją rzemiosłom i miejscowym obrotom drobiazgowego handlu, znakomite oddaje przysługi. Teraz powstanie niebawem w Krakowie galicyjski Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu, przez samych obywateli krajowych z znacznym kapitałem założony, głównie wspieranie przemysłu na celu mający. Zapowiedziany zaś jest bank rolniczy, którego Zarząd centralny wprawdzie w stolicy monarchii znajdować się będzie, który jednak działanie swoje przeważnie ku wspieraniu rolnictwa w Galicyi skierować zamierza. Między założycielami nowego Zakładu widzimy w znacznej liczbie obywateli galicyjskich, którzy w własnym interesie i w interesie Zakładu samego, działanie jego ku rodzinnemu krajowi zwracać będą. W Galicyi bowiem więcej niż gdziekolwiek, dla kapitału ku rolnictwu skierowanemu, wdzięczne nastręcza się pole.

Dziś więc na brak Zakładów finansowych, na niedostatek kapitałów, rolnictwo i przemysł zasilać mogących, uskarżać się już nie możemy. Życzyć sobie tylko wypada, żeby ułatwienia jakie się nastręczają dla głównych tych czynników ogólnej zamożności, rozkrzewiły chęć do pracy rolniczej, i obudziły zmysł do przedsiębiorstw przemysłowych, zwłaszcza w tym kierunku iżbyśmy liczne ziemiopłody i produtka kraju naszego nie już w stanie surowym za granicę wywozili, zkąd częstokroć przerobione na manufakta znów do nas wracają ale żebyśmy to, czem natura tak hojnie nas obdarzyła, w kraju samym przerabiali na wyroby do bezpośredniego już użytku służące, zachowując dla kraju naszego zarobek i zyski które dotąd niepotrzebnie zagranicy odstępujemy.

Na innem już miejscu w piśmie niniejszem, mówiąc o potrzebach Galicyi pod względem ekonomicznym, wyliczyliśmy cały szereg ziemiopłodów i produktów, które z największą łatwością i z widoczną korzyścią w powyższym kierunku przerabiać możemy, do tego więc wywodu naszego odsełamy tych, których rzecz to szczegółowo obchodzić może. Dziś zamierzamy jedynie ocenić znaczenie i doniosłość pod względem ekonomicznym licznych Zakładów finansowych, w których posiadaniu Galicya już się znajduje lub niebawem znajdować się będzie, podnosząc strony ich dodatnie, dobroczynny wpływ na rozwój pracy, nie tając wszelako i stron ujemnych, któreby mieć mogły.

Zakłady finansowe, u nas zaiste bardzo pożądane, same jednak zamożności i bogactwa nie tworzą, drogę tylko do nich ułatwić, utorować mogą. Wszystko od tego zależy w jakim kierunku korzystać z nich będziemy, bo jak każda rzecz ludzka, przez złe użycie lub nadużycie zamiast korzyści i zysku, straty tylko i szkody przynieśćby nam musiały. Idzie więc o to żeby choć w głównych tylko rzutach wykazać na jakiej to drodze używać nam wypada pomocy swego kapitału który dziś gotowy jest na nasze usługi, a który, mądrze użyty, zamożność kraju naszego znakomicie podnieść może.

Pierwszym skutkiem owych Zakładów finansowych którego dziś już doznajemy, jest niezawodnie znaczne obniżenie stopy procentu, tama przeciwko lichwie daleko silniejsza niż ją wszelkie prawne ostrzenia obmyślić mogły. Dziś każdy nie tylko za złożeniem materyalnej rękojmi ale i za wykazaniem się z moralnego bezpieczeństwa, pieniędzy za miernem procentem dostanie. Wielkie to dobrodziejstwo, dla tego każdy Zakład finansowy w kraju powstający z radością witać nam wypada.

Dziś ziemianin potrzebujący na żniwo znaczniejszego funduszu, właśnie w chwili kiedy nic jeszcze do kasy jego nie wpływa, dla dostania pożądanej gotówki nie jest zmuszony przedać za bezcen zboże na pniu jeszcze stojące. Wystara się o nią z łatwością w którymkolwiek Zakładzie finansowym, bo zakład w własnym interesie pomocy swej mu nie odmówi. W częstych przypadkach stagnacyi handlu zbożowego, nikt nie jest zmuszony do pozbycia owocu swej pracy nawet poniżej kosztów produkcyi, bo za pomocą kredytu, pod przystępnemi warunkami zyskanego chwile stagnacyi przeczekać i pomyślniejszych okoliczności doczekać się może.

Fabrykant i rzemieślnik dla chwilowo uspionego odbytu nie potrzebuje zawieszać pracy w warsztacie lub fabryce, bo na podstawie wyrobu, za nadejściem lepszego czasu z łatwością pozbyć się mogącego dostanie odpowiednią zaliczkę pod warunkami które go nie zniszczą i owocu pracy nie pozbawią.

W tem samem położeniu jest dziś i kupiec, który w obrotach swych handlowych w czasach stagnacyi do zawieszenia wypłat nie jest zmuszony, bo na podstawie towarów, które w składzie swoim posiada, znajdzie z łatwością kredyt wekslowy pod bardzo przystępnemi warunkami.

Któż nie widzi ile takowa łatwość dostania kapitału do wzrostu rolnictwa, przemysłu i handlu przyczynić się może. Powinna ona stać się pobudką i bodźcem do przedsiębiorstw fabrycznych i przemysłowych, zwłaszcza w kierunku który powyżej wskazaliśmy.

Wszelako doniosłości pomocy pożyczonego kapitału przeceniać nie wypada, od nierozważnego działania jak dawniej strzedz się potrzeba. Zakłady finansowe dostarczą na przykład rolnikowi owego kapitału obrotowego, którego on między jednem żniwem a drugiem, na opędzenie potrzeb gospodarstwa wiejskiego w gotówce potrzebuje, ale mu nie dostarczą pomocy ku pomnożeniu inwentarza lub wznoszeniu budynków. Bo wkłady w tym kierunku łożone, zmobilizowane być nie mogą, zyskiem tylko corocznym się opłacają. Zakłady zaś finansowe, już z natury swego działania w długoletnie kredyta się nie wdawają lecz punktualnego zwrotu wypożyczonych kapitałów domagać się muszą. Na darmoby więc kto łudził się nadzieją iż za pomocą kapitału, w Zakładzie jakim bankowym wypożyczonego, gospodarstwo swoje podnieść i ulepszyć może. Tego celu nie dopnie, bo ów Zakład, w którym sobie kredyt wyrobi dostarczy mu tylko kapitału obrotowego, z natury swej ruchomego a w nie długim czasie zwrócić się mającego. Wielka to już pomoc, której znaczenia i doniosłości nikt nie zapozna.

Każde też przemysłowe przedsiebiorstwo tylko w dostaniu wielkiej części kapitału obrotowego pomocy spodziewać się może. Kapitał zakładowy a nawet i część kapitału obrotowego przynajmniej na pierwszy popęd, przedsiebiorca sam posiadać powinien, bo w niedostatku tych sił pieniężnych przedsiębiorstwo na wątłej tylko podstawie stać będzie.

Wykazaliśmy, chociaż w nader pobieżnym tylko poglądzie, w jakim to kierunku użyć nam wypada kapitału, którym Zakłady bankowe i finansowe zasilać nas mogą. Staraliśmy się zarazem ocenić właściwą doniosłość tego zasiłku, ostrzegając przed złudzeniem, któremu zwłaszcza ludzie z obrotem pieniężnym mniej obznajomieni, oddawać się zwykli. Teraz wypada nam wspomnieć o stronach ujemnych owych Zakładów, wykazać w czem krajowi naszemu miasto korzyści i zysku, zaszkodzićby mogły co w następnym artykule uczynić zamierzamy.

# C. k. uprzyw. galicyjski akcyjny bank hipoteczny.

## Zamknięcie rachunku

### za pierwszy rok 1868.

### Przegląd ruchu pojedyńczych gałęzi odziału handlowego.

**Eskont weksli.** Zakład eskontował od dnia 17. lipca 1867 do 31. Grudnia 1868 3,113 sztuk weksli w kwocie . . . . . . . . . . . zł. 4.419,613 · 01
z tych spłacono do 31. grudnia 1868 2,557 sztuk weksli w kwocie . . . . . . „ 3.786,148 · 44

**Eskont efektów.** Zakład eskontował wylosowane efekta i kupony w kwocie . . . . . . . . zł. 163,114 · 96
z których po dzień 31. grudnia 1868 wpłynęła kwota . . . . . . . . . . . . . . „ 149,721 · 98

**Kasa zaliczkowa** udzieliła 1822 stronom pożyczki w ogólnej kwocie . . . . . . . . . . . zł. 391,342 · 40
z tych spłacono do dnia 31. grudnia 1868 kwotę „ 240,902 · 81

**Asygnacye kasowe.** Od otwarcia Zakładu do 31. grudnia 1868 puszczono w obieg asygnacyj kasowych kwocie . . . . . . zł. 2.880,200 . 00
Z tych ściągniono po dzień 31. grudnia 1868 „ 1.625,600 . 00
Pozostało w obiegu asygnacyj kasowych za . zł. 1.254,600 · 00

**Obrót kasowy** wynosił od 17. lipca 1867 po 31. grudnia 1868 . . . . . . . . . . . zł. 36.361,697 · 41

**Obrót komisowego kupna i przedaży efektów** wynosił . . . . . . . . . . . . . . . zł. 12.310,002 · 14

## Bilans z roku 1868.

**Aktywa.**

| | | zł. | ct. |
|---|---|---|---|
| 1 | Kasa | 79,034 | 25 |
| 2 | Pożyczki hipoteczne | 3.065,700 | — |
| 3 | Weksle | 633,464 | 57 |
| 4 | Wylosowane papiery publiczne i kupony | 13,392 | 98 |
| 5 | Pożyczki kasy zaliczkowej | 149,189 | 67 |
| 6 | Debitorowie | 2.165,401 | 88 |
| 7 | Koszta założenia | 50,266 | 75 |
| 8 | Koszta urządzenia | 49,107 | 60 |
| | | zł. 6.205,557 | 70 |

**Pasywa.**

| | | zł. | ct. |
|---|---|---|---|
| 1 | Kapitał akcyjny wpłacony | 1.005,600 | — |
| 2 | Listy hipoteczne w obiegu | 3.065,700 | — |
| 3 | Procent od pożyczek hipotecznych z góry pobrany i na kuponach narosły | 99,044 | 28 |
| 4 | Zaległe kupony od listów hipotecznych | 3,225 | — |
| 5 | Fundusz umorzenia listów hipotecznych | 14,791 | 91 |
| 6 | Zaległe kupony od akcyj | 1,580 | — |
| 7 | Asygnacye kasowe | 1.254,600 | — |
| 8 | Procent narosły do 31. grudnia 1868 od asygnacyj kasowych w obiegu będących | 17,876 | 10 |
| 9 | Kredytorowie | 660,531 | 63 |
| 10 | Procent od eskontowanych weksli na rok 1869 pobrany | 5,587 | 71 |
| | Konto zysków i strat . zł. 127,301 · 07<br>od tego: na rachunek Dywidendy z 1868 r. wypłacone . . . . „ 50,280 · 00 | 77,021 | 07 |
| | | zł. 6.205,557 | 70 |

## Konto zysków i strat z roku 1868.

**Dochód.**

| | | | zł. | ct. |
|---|---|---|---|---|
| 1 | **Prowizye:** | | | |
| | od pożyczek hipotecznych | | 25,814 | 08 |
| | od komisowego kupna i przedaży efektów | | 34,649 | 05 |
| 2 | **Procenta:** | | | |
| | Weksli | zł. 49,372 · 33 | | |
| | Kasy zaliczkowej | „ 14,957 · 50 | | |
| | Rachunku bieżącego | „ 122,021 · 31 | 186,351 | 14 |
| | | | zł. 246,814 | 27 |

**Rozchód.**

| | | | zł. | ct. |
|---|---|---|---|---|
| 1 | **Procent od asygnacyj kasowych:** | | | |
| | wypłacony | zł. 29,483 · 41 | | |
| | narosły po 31. grudnia 1868 od asygnacyj kasowych w obiegu będących | „ 17.876 · 10 | 47,359 | 51 |
| 2 | **Koszta Administracyi:** | | | |
| | Płace | zł. 30,051 · 73 | | |
| | Podatki | „ 8,479 · 71 | | |
| | Czynsz i wydatki różne | „ 20.830 · 75 | 59,362 | 19 |
| 3 | **Umorzenie:** | | | |
| | na kosztach założenia | „ 5,585 · 19 | | |
| | na kosztach urządzenia | „ 5,456 · 39 | 11,041 | 58 |
| 4 | **Straty:** | | | |
| | na pożyczkach kasy zaliczkowej | zł. 1,249 · 92 | | |
| | na wekslach eskontowanych | „ 500 · 00 | 1,749 | 92 |
| | | | 119,513 | 20 |
| | **Nadwyżka dochodu:** | | 127,301 | 07 |
| | | | zł. 246,814 | 27 |

# Stowarzyszenie wzajemnej pomocy

## Rzemieślników mięszczan lwowskich

### pod wezwaniem Błogosławionego Jana z Dukli.

Stowarzyszenie wzajemnej pomocy rzemieślników mieszczan lwowskich istniejące w naszem mieście od r. 1861 (Ob. Dodatek Nadz. przy Gaz. lwow. z r. 1867 Nr. 1.) rozwija się stopniowo i dobroczynny wpływ jego na podniesienie rzemiosł i handlu coraz się skuteczniejszym okazuje. Jak wiadomo stowarzyszenie posiada dwa fundusze, z których pierwszy ogólny, przeznaczony jest na jednorazowe zapomogi niezwrotne i pożyczki bezprocentowe dla członków podupadających lub chwilową przyciśniętych potrzebą, drugi służy na wsparcie dla wdów i sierót po rzeczywistych członkach stowarzyszenia.

Następujące krótkie zestawienie ruchu funduszu ogólnego od czasu zawiązania się Stowarzyszenia świadczy wymownie o jego pożyteczności.

Udzielono niezwrotnej zapomogi:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| w r. 1862 | — 27 | członkom | 655 | zł. | — c. |
| „ 1863 | — 26 | „ | 537 | „ | — „ |
| „ 1864 | — 14 | „ | 331 | „ | — „ |
| „ 1865 | — 16 | „ | 399 | „ | 30 „ |
| „ 1866 | — 12 | „ | 330 | „ | — „ |
| „ 1867 | — 18 | „ | 471 | „ | 70 „ |
| „ 1868 | — 10 | „ | 285 | „ | — „ |
| | | razem | 3009 | zł. | — ct. |

Udzielono tytułem bezprocentowych pożyczek lub przedłużono termin spłaty.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| w r. 1862 | na 78 | zapisów | długu | 4.055 zł. |
| „ 1863 | „ 101 | „ | „ | 6.126 „ |
| „ 1864 | „ 141 | „ | „ | 9.423 „ |
| w r. 1865 | na 183 | zapisów | długu | 16.668 zł. |
| „ 1866 | „ 114 | „ | „ | 18.454 „ |
| „ 1867 | „ 195 | „ | „ | 21.060 „ |
| „ 1868 | „ 181 | „ | „ | 20.883 „ |

Stan funduszu ogólnego w roku 1868 był następujący:

Wkładki członków rzeczywistych których z początkiem roku 1868 było 182, z końcem r. 1867 przyniosły 896 zł. 60 c., wszelkie dary na ten fundusz 25 zł., prowizya od kapitału rezerwowego, ulokowanego w kasie oszczędności 42 złr. 21 c. opłata za wydane książeczki porenotacyjne 3 zł. 98 ct., razem 967 złr. 79 ct., pozostałość z roku 1867 8.756 złr. 87 ct. ogółem 9.724 zł. 66 c. Z tego wydano: na zapomogi niezwrotne 10 członkom 285 zł. remuneracya dla kolektora 120 złr., nowemu stowarzyszeniu czeladzi rzemieślniczej pod nazwą „Gwiazda“ dar jednorazowy 100 zł. druki i inne wydatki administracyjne 33 zł. 82 ct. razem 538 zł. 82 ct. którą to kwotę strąciwszy z ogólnej sumy stanu czynnego pozostaje 9.185 złr. 84 c. jako majątek czysty Stowarzyszenia, należący do funduszu ogólnego. Co do wspomnionego wyżej daru 100 zł. dla Stowarzyszenia „Gwiazda“ wspomnieć tu wypada, że wydział uchwalił wydać temu Stowarzyszeniu do użytku biblioteczkę ze 100 dzieł złożoną, a zebraną w ciągu lat kilku przez p. Franciszka Piątkowskiego na rzecz Stowarzyszenia wzajemnej pomocy rzemieślników mieszczan lwowskich, owe zaś 100 zł. były przeznaczone na pierwsze urządzenie lokalu w którym taż biblioteczka umieszczoną została.

Fundusz do wspierania wdów i sierót wzmógł się także znacznie, jakkolwiek niewielu znalazł dotąd uczestników, w ubiegłym bowiem r. 1868, który jest trzecim rokiem istnienia tego funduszu, należało na początku 60, z końcem roku 57 członków.

Następujące zestawienie przedstawia wzrost kapitału zakładowego w ciągu tych trzech lat:

| W roku | Ilość członków z końcem roku | Przychód: Wpisowe i wkładki rzeczywistych członków | | Dary członk. za dogodność otrzymanej pożyczki | | Nadzwyczajne dochody: w gotówce | | Nadzwyczajne dochody: w obligach | Prowizja od kapitału zakładowego | | Ogół przychodu: w gotówce | | Ogół przychodu: w obligach | Rozchód: Na potrzeby administracyjne | | Stan kasy z końcem grudnia: w gotówce | | w obligach nominalnej wartości |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | złr. | ct. | złr. | ct. | złr. | ct. | złr. | złr. | ct. | złr. | ct. | złr. | złr. | ct. | złr. | ct. | |
| 1866 | 60 | 709 | 10 | 232 | 23 | 372 | 30 | — | 31 | 92 | **1345** | **55** | — | 33 | 56 | 44 | 70 | 1800 |
| 1867 | 60 | 374 | 90 | 98 | — | 263 | 70 | — | 92 | 46 | **829** | **6** | — | — | 76 | 89 | — | 2800 |
| 1868 | 57 | 237 | 50 | 98 | — | 577 | 50 | 100 | 146 | 80 | **1059** | **80** | **100** | — | — | 1148 | 80 | 2900 |
| razem | | 1321 | 50 | 428 | 23 | 1213 | 50 | 100 | 271 | 18 | **3234** | **41** | **100** | 34 | 32 | | | |

W sumie dochodów nadzwyczajnych, wykazanych w powyższem zestawieniu, objętą jest kwota 500 złr. 36 c. jako czysty dochód z odczytów niedzielnych urządzonych w zimie 1867/8 przez wydział stowarzyszenia, tudzież dary dobroczynne przeznaczone w części na ogólne cele stowarzyszenia częścią wyłącznie na fundusz wdów i sierót a które tu razem wymieniamy: jako to dar Jego Exc. Arcybiskupa ob. łac. ks. Franciszka Wierzchlejskiego w kwocie 25 złr. dar kasyna mieszczańskiego 50 złr. dar Macieja Gołębiowskiego 20 złr. i t. d., nadto jeszcze p. Anna Schreiner wdowa po obywatelu wiejskim ofiarowała na fundusz wdów i sierót obligacyę indemnizacyjną na 100 złr.

W nadziei pomnożenia funduszu zamieniono gotówkę na listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego i w skutku tej operacyi było w kasie z końcem grudnia 1868 w obligacyach w nominalnej wartości 2.900 złr. która to suma powiększy się w razie wylosowania którego z listów i 1148 złr. 80 ct. w gotowiźnie. Według artykułu 3. statutów kapitał zakładowy funduszu do wspierania wdów i sierót pomnażać się będzie corocznie do lat siedmiu o $^2/_3$ a następnie o $^1/_3$ część zwyczajnego i całego nadzwyczajnego dochodu. Już w przyszłym roku po zestawieniu rachunków rozpocznie się udzielanie zapomóg z tego funduszu, do otrzymania których są dotychczas dwie wdowy uprawnione, w niedalekiej zaś przyszłości fundusz ten przy należytem poparciu stać się może prawdziwem dobrodziejstwem dla wdów obarczonych dziećmi, niezdolnych, lub nie będących w możności prowadzenia rękodzielnictwa swego męża. Będą one pobierać miesięcznie pewną zapomogę stanowiącą niejako procent od wkładek które ich mężowie na ten cel złożyli.

W sprawozdaniu za rok 1868 wydział Stowarzyszenia ubolewa, że właśnie mniej zamożni rękodzielnicy, których uczestnictwa najwięcej się spodziewano, i dla tego bardzo małą ustanowiono opłatę, ociągają się z przystąpieniem do zabezpieczenia losu swoich żon i dzieci, nie pomni, że żadne z Towarzystw asekuracyjnych nie udziela w razie śmierci członka po trzech latach uczestnictwa za tak małą wkładką (3 złr. rocznie) tak znacznej diwidendy, jaką pobierać będą z tego Stowarzyszenia wdowy dożywotnie a w braku tychże sieroty do 14 roku życia najmłodszego dziecka.

Jest jednak nadzieja, że gdy wdowy zaczną już pobierać zapomogi, obudzi się w nienależących chęć przystąpienia, zwłaszcza jeżeli żony, troskliwe o swoją i dzieci swoich przyszłość, same mężów do tego zachęcać będą. Przy tem należy mieć na względzie, że nieregularne opłacanie wkładek do funduszu ku wspieraniu wdów i sierót narazić może członków na niepowetowane straty, albowiem według art. 11. statutów każdy członek, który zalega z roczną należytością, uważany będzie za występującego ze Stowarzyszenia, przezco i jego rodzina utraca wszelkie prawo korzystania z tego funduszu; artykuł zaś 13 orzeka, że pensyę pobierać będą tylko te wdowy lub sieroty, które wykażą, że zmarły członek Stowarzyszenia był od dnia przystąpienia do tego funduszu aż do zgonu przynajmniej przez trzy lata rzeczywistym członkiem tegoż i że nie zalega po nim ani taksa wpisowa ani też rata wkładki miesięcznej.

# Lustracya Województwa Ruskiego. Ziemi Lwowskiej.

(Ciąg dalszy. — Ob. nr. 16.)

## Starostwo Kamioneckie.

### Żydzi Miasta Kamionki Strumiłowej.

Produkowali: *1mo* Exstrakt oblaty z Akt grodzkich lwowskich *sub actu feriae 3tiae post dominicam Rogationum proxima anno Domini 1627mo* wyjęty, zawierający w sobie przywilej Króla Zygmunta III. *de data* w Warszawie *die 16. Martii 1859no anno*, którym konfirmuje transakcyą czyli ugodę między Mieszczany kamioneckiemi a temiż żydami *sub actu feriae quartae post dominicam Laetare quadragesimalem anno eodem* zawartą względem osiadania żydów w Mieście.

*2do.* Także ekstrakt oblaty, *ad Acta castrensia leopoliensia feria 3tia ipso die festi Transfigurationis Christi Domini anno eodem 1765to* podany, zawierający w sobie *literas consensus* niegdy Jmci Ksdza Jana Pruchnickiego, Arcybiskupa lwowskiego, *de data Leopoli die 24. Julii 1627mo anno,* którym przychylając się do dawnych przywilejów królewskich i konsensów Arcybiskupów, antecessorów swoich, pozwala żydom Miasta Strumiłowej Kamionki bóżnice wystawić.

*3tio.* Konfirmacyą Króla Jana III. *de data Jaroslaviae die 10. Octobris 1682do anno*, którą dawniejsze przywileje, to jest Władysława IV. i Jana Kazimerza, Królów polskich, utwierdza.

*Item* z Lustracyi *anni 1627mi* żydzi przy swoich prawach zachowani, a od rzeźników żydowskich Nr. 10 czynsz porachowany; *item* w Lustracyi *anni 1662di* żydzi, których było domów Nr. 16 i rzeźników Nr. 4, czynsz porachowany [19]).

Ciż żydzi produkowali osobliwe kwity hibernowe, któremi oddzieleni od Miasta, i sami przez się hibernę płacą.

Ciż żydzi podług zwyczaju i ustaw starościńskich arendy w Starostwie trzymać powinni, szynki wszelkich trunków wolne mają, zwględem których z browarów podatek szelążnego i czopowego do Ziemi lwowskiej płacą; handle także w tem Miasteczku wolne mają, względem których z kramnic czynsz do skarbu starościńskiego płacą.

C. d. n.

19) Niezupełnie jasne.

# Dokumenta i dyplomy.

## Oświęcim. Wieliczka.

## Rok 1566, 1579, 1580, 1582.

### Wyrok sądu grodzkiego oświęcimskiego w sprawie między Wieliczany i Oświęcimiany o skład solny.

(Dokończenie. — Ob. Nr. 16.)

ab vltimae instantiae Judice ad infe|riore(m) [80]) *appellować: albo appellatiey dopusczać, gdyz | tez zadney Controuersiey Nowey strony nieczyniły, s kto|reyby iaka* Sententia [81]) *nowa vrosć miala, thelko | rzecz ossądzoną Exequować, Vrząd nakazal* ut su|pra. [82]) *A tez Causa zaczęla sie naiwięczey o za Aresto|wánie* [83]) *Soli: a nie o Skład, y o tho sie Decreth sthał,* | *ktorego* pro finali et sufficie(n)ti exequutione ab|solutè no(n) Conditionaliter [84]) *Remissią Krol Je(g)o M(ość)* | ad offitium praesens [85]) *vczynić raczył. Kthorey | Appellatiey przez poznáne wniesioney; za tak yasny|mi Decrethy Swiętei pamięci Krolow polskich, kto|re Je(g)o K(rólewska) M(ość) approbowawssy: ony* pro finali | sufficientiq(u)e Executione [86]), *y Decreth swoy y stro|ny, thu do Vrzędu ninieisze(g)o odeslać raczyl, Nie|przyimuie, ani dopuscza, Vrząd A Strona | Pozwána albo obzalowána **Oswiecim**ianie swiadsza* [87]) || *sie przeciw Vrzędowi, ze sie im w they mierze* graua-|men et praeiuditiu(m) [88]) *od vrzędu dzieie: z strony nie-|dopusczęnia Appellatiey. Vrząd thakze | swiadszy* [89]) *sie, Ze stey przyczyny appellatiey nie do|puscza, Iz* in re iudicata Motiones Appellationes [90]) | *zadne niebywaią dopusczone. A thu iest* res judicata [91]) | *Bo Je(g)o K(ró-M(ość)* pro finali Exequutione [92]): *Decreta ap|probowawssy, thu do Vrzędu odeslać raczył.*

*Działo sie na Zamku **Oświęcim**skim we Czwartek, nazaivtrz po święcie Poczęncia Panny Maryiey we|dle poprawy Calendarza Roku Panskie(g)o **Tysiacz** | **Pięcseth, Osmdziesiątego, Wtorego.***

***Jan Piotrassowskj** |*
*Podstar(ości) osswiec(imski) |*
*Szedzia spraw Zam|kv osswiec(imskiego)*

*Sczesny Woyneczkj*
*Grodv | Oswieczim(skieg)o Pisarz m. p.*

Między powyższemi dwoma podpisami wyciśnięta na kwadracie papierowym w podlepionem wosku czerwonym pieczęć starościńska, której kręgu krzekrój 36 milimetrów mierzy. Znamiona pieczęci następujące: Na tarczy, na cztery pola podzielonej, mieści się po prawej stronie w polu wyższem orzeł dwugłowy, a w niższem topór, ostrzem w lewo obrócony; po lewej stronie zaś u góry topór a u dołu orzeł dwugłowy. Nad tarczą osadzone dwie przyłbice, ku sobie zwrócone, w naczółku przyłbicy po prawej stronie tkwi spodnim końcem ostrza topór pochyłony w lewo; nad przyłbicą po lewej stronie wspiera się nogami orzeł dwugłowy. Godeł między przyłbicami dokładnie rozeznać nie można, zdaje się wszakże, iż przestawiają: księżyc, rogami do góry obrócony, i trzy gwiazdy, z których dwie na końcach rogów a trzecia w środku obłęku księżycowego. Znamiona powyższe, ozdobione z boków kwiatesami, otacza napis: ANDR+COM+A+TECZIN+PAL+BELZ+OSWIC+ZAT+HRVB+CAP+ a ten znowu otacza potrójny pierścień.

Oryginał składa się z trzech arkuszy papieru, w półarkuszki złożonych i na grzbiecie zeszytych białą nitką, której końce pod pieczęcią ujęte. Na półarkuszkach zewnętrznych, to jest na pierwszym i ostatnim znajdują się tylko napisy, mianowicie na drugiej stronie wierzchniego napis:

*Między Oswięcimem Miastem | a Wieliczką o Skład solny.* —

zaś na drugiej stronie spodniego, mającego za znak fabryczny krzyż czteroramienny w obdłużnej obwódce dwa napisy:

Decretu(m) faciendae | Exequutionis | Vicecapitanei
Decretum execu|tionis inter Ci|ves de Oswięcim, et Cives de Wie|liczka ratione | Depository Sa|lis A(nno) D(omini) 1582.

*Wyrok Podstarościego na uczynić się mające wykonanie.*
*Wyrok wykonawczy między Mieszczanami z Oświęcimia i Mieszczanami z Wieliczki względem składu solnego lata Pańskiego 1582.*

W trzecim i w czartym półarkuszku znak wodny przedstawia herb Habdank w tarczy.

*Wolański Franciszek Ksawery.*

80) Do wykonania odesłana, od sędziego ostatniej instancyi do niższej. — 81) Wyrok. — 82) Jako wyżej. 83) Zamiast „o zaaresztowanie" — 84) W celu ostatecznego i dostatniego wykonania stanowczo a nie warunkowo. — 85) Do Urzędu niniejszego. — 86) Do ostatecznego i dostatecznego spełnienia. — 86) W oryginale tak jak tu. — 88) Przykrość i krzywda. — 89) W oryginale jak tu. — 90) Ruszenia czyli odezwy do wyższego sądu. — 91) Rzecz osądzona. — 92) W celu ostatecznego wykonania.

Redaktor odpowiedzialny **Adolf Rudyński.**

Z c. k. Drukarni rządowej.